

Spis treści

Od Autora	9
Rozdział I ZAGADNIENIA PODSTAWOWE	11
§ 1. Pojęcie prawa europejskiego	11
§ 2. Prawo Wspólnot Europejskich (prawo wspólnotowe)	13
I. Prawo wspólnotowe instytucjonalne	13
II. Prawo wspólnotowe materialne	13
III. Prawo pierwotne wspólnotowe	14
A. Prawo traktatowe	14
B. Ogólne zasady wspólne dla systemów prawnych państw członkowskich.	15
C. Prawo zwyczajowe	18
IV. Prawo wtórne wspólnotowe	19
V. Dopełniające prawo wspólnotowe	20
§ 3. Zasady fundamentalne (ustrojowe) prawa wspólnotowego	21
I. Zasada autonomii prawa wspólnotowego	21
II. Bezpośrednie stosowanie i bezpośrednia skuteczność prawa wspólnotowego	21
III. Pierwszeństwo stosowania prawa wspólnotowego	22
§ 4. Zasady ogólne prawa wspólnotowego	23
§ 5. Ścisła współpraca	25
§ 6. Zakres przestrzenny obowiązywania prawa wspólnotowego	26
Rozdział II POWSTANIE WSPÓLNOT I UNII EUROPEJSKIEJ	29
§ 1. Antecedencje	29
§ 2. Powstanie Wspólnot Europejskich	32
I. Europejska Wspólnota Węgla i Stali	32
II. Europejska Wspólnota Gospodarcza i Europejska Wspólnota Energii Atomowej	34
§ 3. Powstanie Unii Europejskiej	35
I. Jednolity Akt Europejski	35
II. Traktat o Unii Europejskiej	36
A. Traktat z Maastricht	36
B. Traktat Amsterdamski	38

§ 4. Państwa członkowskie Wspólnot i Unii Europejskiej	39
Rozdział III INSTYTUCJE WSPÓLNOT EUROPEJSKICH	42
§ 1. Instytucje i organy	42
§ 2. Trzy Wspólnoty – wspólne instytucje	43
I. Trzy Wspólnoty	43
II. Fuzja instytucji	44
III. Siedziba instytucji	45
IV. Języki wspólnotowe	46
§ 3. Rada	48
I. Skład i przewodnictwo	48
II. Zadania	51
III. Podejmowanie uchwał	52
IV. Komitet Stałych Przedstawicieli (COREPER)	55
V. Sekretariat Generalny	56
§ 4. Zebrani w Radzie Przedstawiciele Rządów Państw Członkowskich	57
§ 5. Rada w składzie Szefów Państw lub Rządów	58
§ 6. Rada Europejska	58
§ 7. Komisja	59
I. Skład	59
II. Zadania	62
III. Podejmowanie decyzji	64
IV. Organizacja Komisji	65
§ 8. Parlament Europejski	67
I. Skład	67
II. Zadania i kompetencje	70
III. Podejmowanie decyzji	74
§ 9. Trybunał Sprawiedliwości	75
I. Skład	75
II. Zadania	76
III. Podejmowanie decyzji	77
IV. Rzecznicy Generalni	78
V. Sąd Pierwszej Instancji	78
§ 10. Trybunał Obrachunkowy	80
I. Skład	81
II. Zadania	82
§ 11. Instytucje doradcze	82
I. Komitet Ekonomiczny i Społeczny	82
II. Komitet Doradczy	84
III. Komitet Regionów	84
§ 12. Instytucje pomocnicze	85

§ 13. Instytucje Finansowe	86
I. Europejski Bank Inwestycyjny	86
II. Europejski Bank Centralny	88
§ 14. System równowagi instytucjonalnej	88
Rozdział IV PRAWODAWSTWO WSPÓLNOTOWE	91
§ 1. Zasady stanowienia prawa wtórnego	91
I. Zasada ograniczonych kompetencji	91
II. Doktryna kompetencji domniemanych	93
III. Wypełnianie luk w prawie wspólnotowym	95
IV. Kompetencje wyłączne Wspólnot, konkurencyjne i równoległe	97
V. Zasada subsydiarności	98
§ 2. Procedury stanowienia prawa wtórnego	101
I. Procedura konsultacyjna	101
II. Procedura współpracy	103
III. Procedura współdecydowania	104
§ 3. Akty prawa wtórnego wspólnotowego	106
I. Katalog aktów prawa wtórnego	106
II. Rozporządzenia	107
III. Dyrektywy	109
IV. Decyzje	112
V. Zalecenia i opinie	114
VI. Wymogi formalne, publikacja i wejście w życie	115
VII. Sankcje	116
Rozdział V WSPÓLNOTOWY SYSTEM OCHRONY PRAWNEJ	118
§ 1. Zagadnienia ogólne	118
§ 2. Zasady procedury	121
§ 3. Postępowania wynikające ze skarg bezpośrednich	123
I. Skarga o naruszenie Traktatów (Komisja przeciw państwu)	123
II. Skarga o naruszenie Traktatów (państwo przeciw państwu)	125
III. Skarga o stwierdzenie nieważności aktów prawnych organów wspólnotowych	126
IV. Skarga na bezczynność organów	131
V. Skarga odszkodowawcza	132
§ 4. Inne ważniejsze postępowania	133
II. Incydentalne badanie legalności aktów prawnych	139
§ 5. Postępowanie odwoławcze	139
Rozdział VI OBYWATELSTWO UNII EUROPEJSKIEJ	141
§ 1. Pojęcie obywatelstwa Unii	141
§ 2. Prawa związane z obywatelstwem Unii	141

Rozdział VII STOSUNKI ZEWNĘTRZNE WSPÓLNOT EUROPEJSKICH	145
§ 1. Podmiotowość prawnomiędzynarodowa Wspólnot	145
§ 2. Kompetencje zewnętrzne Wspólnot	146
I. Uwagi wstępne	146
II. Stosunki dyplomatyczne Wspólnot	147
III. Członkostwo oraz współpraca z organizacjami międzynarodowymi	148
IV. Zawieranie umów międzynarodowych	152
A. Zdolność traktatowa Wspólnot	152
B. Tryb zawierania umów międzynarodowych	153
V. Umowy międzynarodowe w prawie wspólnotowym	155
§ 3. Umowy międzynarodowe państw członkowskich a prawo wspólnotowe	156
§ 4. Stowarzyszenie ze Wspólnotami	158
I. Stowarzyszenie państw i organizacji międzynarodowych	158
II. Stowarzyszenie krajów i terytoriów zamorskich	161
§ 5. Europejska Przestrzeń Gospodarcza	162
Rozdział VIII WYBRANE ZAGADNIENIA INSTYTUCJONALNE UNII EUROPEJSKIEJ	164
§ 1. Konstrukcja prawna oraz cele i zasady Unii	164
I. Konstrukcja prawna Unii	164
II. Cele i zasady Unii	167
§ 2. Ścisła współpraca w ramach Unii	169
§ 3. Wprowadzanie zmian do Traktatów	170
§ 4. Członkostwo Unii Europejskiej	170
I. Przyjęcie do Unii	170
II. Wystąpienie i wykluczenie państwa członkowskiego	171
III. Zawieszenie państwa członkowskiego	172
§ 5. Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa	173
§ 6. Współpraca Policyjna i Sądowa w Sprawach Karnych	177
Rozdział IX SUWERENNOŚĆ, INTEGRACJA I PONADNARODOWOŚĆ	182
§ 1. Suwerenność jako pojęcie prawa międzynarodowego	182
§ 2. Integracja europejska i ponadnarodowość Wspólnot Europejskich	186
§ 3. Prawo wspólnotowe a prawo międzynarodowe	189
Bibliografia	193